

BIURO PRASOWE IMGW-PIB

Serwis pogodowy: meteo.imgw.pl

Twitter 24/7 @imgwmeteo

Rzecznik Prasowy: Grzegorz Walijewski

E. biuroprasowe@imgw.pl

T. (+48) 503 122 100

Warszawa, 16.09.2021 r.

Komunikat Biura Prasowego IMGW-PIB

Zmiana klimatu i jej skutki przyspieszają

Pandemia związana z COVID-19 spowodowała tylko chwilową redukcję emisji dwutlenku węgla. Najnowsze dane, opublikowane w raporcie **United in Science 2021**, pokazują że stężenie gazów cieplarnianych w atmosferze utrzymuje się na rekordowym poziomie, narażając planetę na dalsze ocieplenie. Nic nie wskazuje na to, aby światowe gospodarki miały odbudowywać się w sposób bardziej zrównoważony, ponieważ emisje CO₂ znów dynamicznie rosną, co znacznie oddala nas od realizacji celów klimatycznych porozumienia paryskiego.

T. +48 22 569 41 00 | F. +48 22 834 18 01 | E. imgw@imgw.pl | W. www.imgw.pl
01-673 Warszawa, ul. Podleśna 61

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy
Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute

Regon: 000080507 | NIP: 525-000-88-09

METEO
IMGW-PIB
meteo.imgw.pl

Serwis pogodowy IMGW-PIB

Wzrost średniej temperatury powietrza na Ziemi napędza ekstremalną pogodę, która coraz częściej przyczynia się do poważnych strat ekonomicznych, ale przede wszystkim zagraża egzystencji milionów ludzi. Wielolecie 2014-2020 było najcieplejszym okresem w historii obserwacji, a według autorów raportu wzrasta prawdopodobieństwo, że w ciągu najbliższych pięciu lat klimat ociepli się o ponad 1,5 st. Celsjusza w porównaniu do ery przedindustrialnej. Skala zmian w całym systemie klimatycznym jest tak bezprecedensowa, że nawet ambitne działania na rzecz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych nie spowolnią postępującego wzrostu poziomu mórz.

„To krytyczny rok dla działań na rzecz klimatu”. – powiedział sekretarz generalny ONZ Antonio Guterres. – **„Wnioski z opublikowanego właśnie raportu są alarmujące. W 2021 roku powróciliśmy do spalania paliw kopalnych na poziomie sprzed pandemii, w efekcie czego rośnie koncentracja gazów cieplarnianych w atmosferze. Jeżeli nie nastąpią natychmiastowe, szybkie i na dużą skalę redukcje emisji, to ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5 st. Celsjusza będzie niemożliwe, a skutki dla planety i ludzi będą katastrofalne”.**

„W czasie pandemii wielokrotnie słyszeliśmy, że odbudowując gospodarki powinniśmy kierować się na ścieżkę bardziej zrównoważonego rozwoju się, aby uniknąć najgorszych konsekwencji zmiany klimatu. Ten raport pokazuje, że jak na razie, nie idziemy we właściwym kierunku”. – podsumowuje wyniki sekretarz generalny WMO prof. Petteri Taalas.

Najważniejsze wnioski zawarte w United in Science 2021

1. Koncentracja gazów cieplarnianych w atmosferze (WMO Global Atmosphere Watch)

- W 2020 roku i pierwszej połowie roku 2021 koncentracje głównych gazów cieplarnianych – dwutlenku węgla (CO₂), metanu (CH₄) i podtlenku azotu (N₂O) – nadal rosły.
- Całkowite redukcje emisji w 2020 roku prawdopodobnie zmniejszyły roczny wzrost koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze, ale efekt ten był zbyt słaby, aby odróżnić go od naturalnej zmienności.
- Szybkie zmniejszenie ilości metanu (CH₄) w atmosferze mogłoby pomóc w osiągnięciu zapisów porozumienia paryskiego. Nie oznacza to jednak, że możemy zrezygnować ze znacznej, szybkiej i trwałej redukcji CO₂ i innych gazów cieplarnianych.

2. Globalne emisje i budżety gazów cieplarnianych (Global Carbon Project)

- Emisje dwutlenku węgla ze spalania paliw kopalnych osiągnęły najwyższy poziom (36,64 GtCO₂) w 2019 roku, po czym w 2020 roku nastąpił ich spadek o 1,98 GtCO₂ (5,6%), co było spowodowane pandemią COVID-19.
- Według wstępnych szacunków emisje globalne w energetyce i przemyśle były w miesiącach styczeń-lipiec 2021 roku już na porównywalnym lub wyższym poziomie co w roku 2019 (ten sam okres odniesienia). Emisje z transportu drogowego pozostały o około 5% niższe.
- Najnowsze trendy emisji N₂O, trzeciego najważniejszego gazu cieplarnianego po CO₂ i CH₄, przewyższają najbardziej szkodliwe dla środowiska i klimatu scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego.

3. Luka emisyjna (UNEP)

- Pięć lat po przyjęciu porozumienia paryskiego luka emisyjna jest większa niż kiedykolwiek: globalne emisje muszą być o 15 GtCO₂e (ekwiwalentu CO₂) niższe niż obecne zobowiązania krajowe sygnatariuszy porozumienia dla osiągnięcia celu 2 st. Celsjusza, oraz o 32 GtCO₂e niższe dla celu 1,5 st. Celsjusza.

- Kryzys COVID-19 spowodował jedynie krótkoterminową redukcję globalnych emisji. Nie zmniejszy on znacząco emisji do 2030 r., chyba że kraje będą dążyły do ożywienia gospodarczego opartego na silnej dekarbonizacji.
- Rosnąca liczba krajów, które zobowiązują się do osiągnięcia celów zerowych emisji netto, jest optymistycznym zjawiskiem (około 63 proc. globalnych emisji jest obecnie objętych tymi celami). Aby jednak zachować wykonalność i wiarygodność tych założeń, cele te należy pilnie uwzględnić w politykach krótkoterminowych, a także w znacznie bardziej ambitnych zobowiązaniach na okres do 2030 roku.

4. Klimat Ziemi w latach 2017-2021 (WMO)

- Średnia globalna temperatura powietrza w okresie 2017-2021 (na podstawie danych do lipca) była o 1,06-1,26 st. Celsjusza wyższa niż przed epoką przemysłową (1850-1900).
- Każdego roku okresu 2017-2021 średni minimalny letni i średni maksymalny zimowy zasięg lodu morskiego w Arktyce był poniżej średniej z lat 1981-2010. We wrześniu 2020 roku zasięg lodu morskiego w Arktyce osiągnął drugie najniższe minimum w historii.
- W 2021 roku zarejestrowano niszczycielskie ekstremalne zjawiska pogodowe i klimatyczne. Naukowo potwierdzono, że za nadzwyczajne upały w Ameryce Północnej i powodzie w Europie Zachodniej odpowiada zmiana klimatu wywołana działalnością człowieka.

5. Klimat Ziemi w latach 2021-2025 (WMO Global Annual to Decadal Climate Update – Met Office (UK), WCRP, WMO)

- W każdym z nadchodzących pięciu lat średnia roczna globalna temperatura powietrza będzie prawdopodobnie o co najmniej 1 st. Celsjusza wyższa od poziomu sprzed epoki przemysłowej, mieszcząc się w zakresie od 0,9 do 1,8 st. Celsjusza.
- Istnieje 40 proc. szans, że w ciągu najbliższych pięciu lat wystąpi jeden rok ze średnią temperaturą wyższą o co najmniej 1,5 st. Celsjusza niż w okresie przedprzemysłowym, ale jest bardzo mało prawdopodobne (~10 proc.), aby średnia temperatura wielolecia 2021-2025 była o 1,5 st. Celsjusza wyższa niż w czasach przedprzemysłowych.
- W okresie 2021-2025 regiony położone w wysokich szerokościach geograficznych i Sahel będą prawdopodobnie bardziej wilgotne niż w niedawnej przeszłości.

6. Ustalenia IPCC

- Nie ulega wątpliwości, że działalność człowieka spowodowała ocieplenie się atmosfery, oceanów i lądów, a w następstwie wywołała rozległe i gwałtowne zmiany w atmosferze, hydrosferze, kriosferze i biosferze.
- Skala ostatnich zmian w całym systemie klimatycznym jest bezprecedensowa w odniesieniu do wielu tysięcy lat.
- Zmiana klimatu wywołana przez człowieka zwiększa częstotliwość i intensywność wielu ekstremalnych zjawisk pogodowych i klimatycznych w każdym regionie świata.

7. Wzrost poziomu morza i wpływ na wybrzeże (World Climate Research Programme – WMO, MKOl, ISC)

- Globalny średni poziom mórz wzrósł w latach 1900-2018 o 20 cm, a w okresie 2006-2018 tempo to wyniosło $3,7 \pm 0,5$ mm/rok.
- Nawet jeśli emisje zostaną zredukowane w celu ograniczenia ocieplenia do znacznie poniżej 2 st. Celsjusza, to średni globalny poziom morza do 2100 roku wzrośnie prawdopodobnie o 0,3-0,6 m, a do 2300 roku o 0,3-3,1 m.
- Wzrost poziomu morza wymaga wdrożenia strategii adaptacyjnych, zwłaszcza na nizinnych wybrzeżach, małych wyspach, deltach i nadmorskich miastach, gdzie narzędzia takie jeszcze nie zostały opracowane.

8. Fale upałów, pożary i zanieczyszczenie powietrza: nawarstwiające się i kaskadowe zagrożenia dla zdrowia (WHO/WMO)

- Istnieje związek między wzrostem globalnej temperatury a większą śmiertelnością i mniejszą wydajnością pracy, wynikającymi z upałów.
- COVID-19 i zagrożenia klimatyczne, takie jak fale upałów, pożary i niska jakość powietrza, zagrażają zdrowiu ludzi na całym świecie, w szczególności zaś wrażliwym populacjom.
- Wysiłki na rzecz odbudowy jakości zdrowia populacji po COVID-19 powinny być dostosowane do krajowych strategii dotyczących zmiany klimatu i jakości powietrza, aby zmniejszyć ryzyko związane z nakładaniem się zagrożeń i uzyskać dodatkowe korzyści zdrowotne.

„Raport United in Science 2021 to kolejny ważny głos w dyskusji o przyszłości Ziemi”. – komentuje prof. dr hab. Mirosław Miętus, Z-ca Dyrektora IMGW-PIB. – „Przedstawione w nim fakty potwierdzają tezę, że klimat jako zasób naturalny wyczerpuje swój cywilizacyjny walor i z elementu sprzyjającego ludzkości (oczywiście z nieustanną i konieczną adaptacją) staje się powoli, ale jednocześnie coraz szybciej, czynnikiem ograniczającym rozwój, czy wręcz niszczącym naszą cywilizację. Ten raport to także kolejny apel, głośne wołanie do całej społeczności międzynarodowej, a zwłaszcza do decydentów, o podjęcie pilnych i natychmiastowych działań w celu uniknięcia katastrofy. Te decyzje będą oczywiście trudne i kosztowne, ale ich odkładanie w czasie, czy wręcz negocjowanie, co jest typowe dla wielu krajów, powoduje, że koszty w przyszłości będą jeszcze większe, a wysoki standard życia będzie możliwy tylko dla wybranych”.

United in Science 2021 to już trzeci z serii publikowanych od 2019 roku raportów, którego powstanie koordynuje Światowa Organizacja Meteorologiczna (WMO). W opracowaniu dokumentu wzięły udział międzynarodowe instytucje: Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNEP), Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), Międzyrządowy Zespół ds. Zmiany Klimatu (IPCC), Global Carbon Project (GCP), World Climate Research Program (WCRP) i Met Office (Wielka Brytania). W raporcie przedstawiane są najnowsze dane i odkrycia naukowe związane ze zmianą klimatu, które mają służyć kształtowaniu globalnej polityki i działań.

Pełny raport https://library.wmo.int/doc_num.php?explnum_id=10793

Dodatkowe informacje 24h/dobę:

IMGW-PIB Biuro Prasowe

Twitter: <https://twitter.com/IMGWmeteo>

E. biuroprasowe@imgw.pl | T. (+48) 503 122 100

SERWIS POGODOWY DLA POLSKI: <https://meteo.imgw.pl/>

APLIKACJA MOBILNA: <http://aplikacjameteo.imgw.pl/>

SERWIS Z CAŁOROCZNĄ POGODĄ DLA GÓR: <http://gory.imgw.pl/>

DARMOWY WIDGET POGODOWY: <http://widgetmeteo.imgw.pl/>

IMGW-PIB. Instytut pełni kluczową rolę w osłonie meteorologicznej kraju od 1919 roku. Od Tatr po Bałtyk, od Karpat po Zalew Szczeciński analizujemy, dostarczamy prognozy i wydajemy ostrzeżenie. Nasze systemy informacyjne i rozwiązania działają 24/7 przez cały rok, wsparte wiedzą i doświadczeniem analityków i specjalistów meteorologii i hydrologii. Jesteśmy Instytutem skupiającym wysokiej klasy specjalistów i dysponujemy niezbędną infrastrukturą do pracy nad nim. Pogoda i klimat to jeden z najważniejszych tematów we współczesnym świecie.

